

i Landemoderne; og hvoraf den ærede Forslagsstiller med al den Ro og historiske Overlegenhed, hvormed han plejer at behandle saadanne Sager, har refereret nogle af de meest cardinale Puncter, der naturligtvis ikke indeholde en ligefrem Protest imod Rigsdagens Ret til at give en saadan Lov — thi en saadan Protest vilde kun være at besvare med Haanlatter, — men som dog indeholde en bestemt Paastand om, at det ved Hans Excellence Ministerens fremtidige Praxis eller Hans Majestæt Kongens egne allerhøieste Tilfjendegivelser skal etableres som factist her i Landet, at det er Landemoderne, der ere de rette Vedkommende til at være Organer for Kirken, — ligeoverfor dette, siger jeg, er det efter min Mening paa den høie Tid, vel ikke hovedfuld at fremsthynde en Kirkeorganisation, men eenstemmigt at give denne Sag Fremme, vindicerende Rigsdagen hvad Rigsdagens er.

Ministeren for Kirke og Undervisningsvæsenet: Jeg kan efter de stedfundne Udtalelser fatte mig meget kort: min Stilling til denne Sag er ogsaa saa klar og simpel, at den kun behøver nogle faa Vittringer for lidt nærmere at belyses. Den ærede Rigsdagsmand, som har indbragt det nu foreliggende Forslag, begyndte sit Foredrag med, at det vilde findes, at hans Optræden med at forelægge Forslaget stod i fuldkommen Samklang med hans Optræden for 10 Maaneder siden her i Salen. Jeg troer, at det vil erkjendes, at min Optræden, — forsaavidt det kan kaldes en Optræden ikke at forelægge noget Forslag, — staar i fuldkommen saa god en Samklang med min Stilling og mine Vittringer paa hiint Møde her i Landstinget. Der blev af den ærede Taler den Gang gjort en Interpellation, og den ærede Landstingsmand har selv antydet og tildeels oplæst det Svar, som fra min Side blev givet derpaa. Det gik ud paa, at dette Forslag i Forbindelse med de andre, som der kunde være Tale om, vilde fra min Side blive forelagt de i Sommerens Løb sammentrædende Landemoder, og jeg udtalte da udtrykkelig, at det var mit Haab og mit Ønske, at disse Forhandlinger vilde føre dertil, at der vilde vise sig en saadan Inter-

esse for Sagen og en saadan Tilslutning til den, at Ministeriet ikke vilde kunne have nogen Betænkelse ved at fremkomme med et saadant Forslag for næste Rigsdag. Den ærede Landstingsmand yttrede ogsaa den Gang, at han kunde finde det velbegrundet, at jeg vilde gaae den Vej, og at det maatte anses for at være i sig selv ønskeligt at kunne høre en saadan Stemme fra Geistligheden som den, der vilde lyde igjennem Landemoderne, til hvilke den ærede Rigsdagsmand den Gang havde ret god Tro. Den ærede Rigsdagsmand refererede sig navnlig den Gang endog temmelig stærkt til adskillige Udtalelser fra Landemodernes Side i en Sag, som da var forelagt Rigsdagen til Behandling og Afgjørelse, idet han paaviste, at der ogsaa derigjennem viste sig en virkelig varm Interesse hos Landemoderne for at kunne naae til en heldbringende Løsning af Kirkeforfatningsspørgsmaalet. Det er nu imidlertid ganske klart, at det Resultat af Forhandlingerne, som jeg tillod mig at nævne som mit Haab og mit Ønske, og om hvilket ogsaa den ærede Rigsdagsmand dengang selv nærede noget Haab, ikke er opnaaet. Der kan ikke være nogen Skygge af Tvivl om, at den Stemme, der er hørt fra Geistligheden ad denne Vej, har været aldeles imod, at man nu gik ind paa at afgjøre Kirkeforfatningsagen ved et eller andet af de foreliggende Lovforslag. — Den ærede Landstingsmand har nu meent, at der ikke kunde lægges saa stor Bægt paa de Udtalelser, som have fundet Sted fra Landemodernes Side, og han er deels gaaet ind paa en historisk Undersøgelse af Landemodernes Bestaafenhed og Indretning, deels paa en Fremhæven af de forskjellige Vittringer, som ere komne frem i Landemodernes Betænkninger. Hvad nu for det første angaaer den historiske Udvikling af Landemodernes Bestaafenhed og Indretning, saa skal jeg ikke følge den ærede Landstingsmand her; jeg kan kun for mit Vedkommende have Anledning til at udtale, at forsaavidt Forslag, vedrørende de kirkelige Forhold, som enten vare fremlagte for Rigsdagen, eller som kunde ventes at ville fremkomme der, forinden bleve forelagte for Landemoderne for derigjennem at bringes under Geistlighedens Overveelse, da skete dette